

Загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності започатковано в Україні з 1 квітня 2001 року. Страхування від нещасного випадку є самостійним видом загальнообов'язкового державного соціального страхування, за допомогою якого здійснюється соціальний захист, охорона життя та здоров'я громадян у процесі їх трудової діяльності.

Завданнями страхування від нещасного випадку є:

› проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням та іншим випадкам загрози здоров'ю застрахованих, викликаним умовами праці;

› відновлення здоров'я та працездатності потерпілих на виробництві від нещасних випадків або професійних захворювань;

› відшкодування шкоди, пов'язаної з втратою застрахованими особами заробітної плати або відповідної її частини під час виконання трудових обов'язків, надання їм соціальних послуг у зв'язку з ушкодженням здоров'я, а також у разі їх смерті здійснення страхових виплат непрацездатним членам їх сімей.

Страхування від нещасного випадку здійснює **Фонд соціального страхування від нещасних випадків** - некомерційна самоврядна організація, що діє на підставі статуту, який затверджується її правлінням.

Управління Фондом здійснюється на

паритетній основі державного, представниками роботодавців і найманих працівників. Безпосереднє управління Фондом соціального страхування від нещасних випадків здійснюють його правління та виконавча дирекція.

За умовами цього виду страхування **застрахованими є особи, які працюють на умовах трудового договору (контракту) або на інших підставах, передбачених законодавством про працю.**

Що таке нещасний випадок на виробництві? Нещасний випадок на виробництві – це обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактору чи середовища, що сталося в процесі виконання ним трудових обов'язків, внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю або настала смерть.

Перелік обставин, за яких настає страховий випадок, визначається Кабінетом Міністрів України.

З 1 січня 2012 року набрав чинності новий Порядок розслідування нещасних випадків на виробництві, який затверджено 30.11.2011 року постановою КМУ №1232 (далі Порядок №1232)

Якщо ви стали свідком нещасного випадку на підприємстві чи в установі (або з Вами стався нещасний випадок) в першу чергу необхідно: *

› повідомити про це роботодавця, або

безпосереднього керівника робіт (майстра, бригадира, тощо);

› надати першу медичну допомогу потерпілому (викликати швидку допомогу);

› зберегти до прибуття комісії з розслідування обстановку та устаткування у стані, в якому вони були на момент нещасного випадку (якщо це не загрожує життю і здоров'ю інших працівників і не призведе до інших тяжких наслідків).

Роботодавець, одержавши повідомлення про нещасний випадок зобов'язаний:

1) протягом однієї години повідомити з використанням засобів зв'язку та протягом доби передати на паперовому носії повідомлення встановленого зразка до:

› відділення фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві за місцем реєстрації підприємства;

› профспілкової організації або уповноваженого з охорони праці на підприємстві;

› установи державної санітарно-епідеміологічної служби, яка обслуговує підприємство (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння);

› органу Держнагляду, якщо нещасний випадок стався внаслідок пожежі.

2) протягом доби утворити комісію у складі не менше як три особи та організувати проведення розслідування

Про груповий нещасний випадок, нещасний випадок із смертельним наслідком, нещасний випадок, що спричинив тяжкі наслідки, випадок смерті або зникнення працівника під час виконання трудових (посадових) обов'язків **роботодавець** зобов'язаний протягом однієї години повідомити з використанням засобів зв'язку та протягом трьох годин подати на паперовому носії повідомлення:

› територіальному органу Держгірпромнагляду за місцем знаходження підприємства;

› органу прокуратури за місцем настання

нещасного випадку;

› Фондові за місцезнаходженням підприємства;
› іншим органам і організаціям, які визначені
Порядком № 1232.

Комісія зобов'язана протягом трьох робочих днів розслідувати нещасний випадок (10 робочих днів - важкий, смертельний або груповий), скласти у п'яти примірниках акт проведення розслідування нещасного випадку за формою Н-5 та акт про нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом, за формою Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом) і передати їх роботодавцеві для затвердження.

Роботодавець, який утворив комісію, повинен розглянути і затвердити примірник акта за формою Н-5 і Н-1 **протягом доби** після надходження матеріалів щодо результатів розслідування.

Нещасні випадки із смертельними наслідками, які спричинили тяжкі наслідки, групові (з двома і більше працівниками), випадки смерті працівників на підприємстві розслідуються комісією, яку утворює орган Держпромгірнагляду.

На вимогу потерпілого або особи, яка представляє його інтереси, голова комісії зобов'язаний ознайомити його з документами, що містяться в матеріалах розслідування.

Примірники актів за формою Н-5 і Н-1 (у разі, коли нещасний випадок визнано таким, що пов'язаний з виробництвом), примірник картки за формою П-5 (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння) разом з матеріалами розслідування зберігаються на підприємстві протягом **45 років**, у разі реорганізації підприємства передаються його правонаступникові, який бере на облік нещасний випадок, а у разі ліквідації підприємства — до державного архіву.

Який соціальний захист має особа, яка отримала травму внаслідок нещасного випадку на виробництві?

Фонд соціального страхування здійснює такі соціальні послуги і виплати:

1) оплата лікарняного листка в розмірі 100% середньомісячного заробітку (незалежно від стажу роботи);

2) при встановленні стійкої втрати працездатності або смерті потерпілого:

- виплата одноразової допомоги;
- виплати щомісячних страхових виплат;
- санаторно-курортне лікування;
- оплата лікування, протезування;
- оплата доглядів за потерпілим;
- виплата пенсії по інвалідності та у зв'язку

з втратою годувальника;

- перенавчання інвалідів трудового каліцтва та їх працевлаштування;

- інші виплати та послуги передбачені законодавством.

Якщо ж Ви отримаете заробітну плату в "конверті" і не прийняті на роботу відповідно до трудового законодавства України, при настанні нещасного випадку Ви не зможете скористатися належним соціальним захистом.